

RAHANDUS-
MINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Hr Priit Kala
OÜ Advokaadibüroo Luberg ja Päts
priit.kala@lplaw.ee

Teie 01.12.2014

Meie Kuupäev digiallkirjas nr 12.2-
1//<DataType_26023703_3_1 />

Järelevaevmenetluse algatamata jätmine

Austatud härra Kala

01.12.2014 esitasite AS Idea AD (edaspidi taotleja) nimel rahandusministeeriumile taotluse, mille eesmärgiks on Tervise Arengu Instituudi (edaspidi hankija) poolt e-riigihangete keskkonnas (edaspidi register) elektrooniliselt korraldatava avatud hankemenetlusega riigihanke nr 155550 „Reklaamikampaaniate korraldajate leidmine ajavahemikuks jaanuar 2015-31.12.2017“ (edaspidi riigihange) suhtes järelevaevmenetluse algatamine ning selle riigihanke kehtetuks tunnistamine.

Taotluses leitakse, et hankija on õigusvastaselt kehtestanud registri kaudu esitatavatele riigihanke pakkumuste dokumentidele mahupiirangu 20 MB, mida riigihanke hanketeade (HT) ja hankedokumendid (HD) ei sätesta. HD p 4.2-4.4 kohaselt tuli pakkumusega esitada mh näidistöö, koos vastavate loovnäidete ja visuaalidega. Kuivõrd taotleja näidistöö suurus oli 28,1 MB, siis ei olnud tehnilistel põhjustel võimalik näidistööd registris üles laadida ning seetõttu kogu pakkumust õigeaegselt esitada. Taotleja hinnangul on hankija poolt registris pakkumuse dokumentidele seatud mahupiirang riigihanke eesmärgi suhtes ebaproportsionaalne, asjakohatu ja põhjendamatu, millega hankija on rikkunud riigihangete seaduse (RHS) § 3 p 3 sätestatud. Taotleja hinnangul rikub selliste tagajärgedega hankija poolne RHS-i rikkumine otseselt taotleja subjektiivseid õigusi ja kahjustab tema seaduslikke huve osaleda hankemenetluses.

Rahandusministeeriumi pädevus teostada järelevaevet riigihangete korraldamise üle on sätestatud RHS 6. ptk 3. jaos. Osundatud sätete sõnastusest tuleneb rahandusministeeriumile kaalutusõigus otsustada, kas järelevaevmenetlust alustada, ja õigus igakordselt otsustada, millist järelevaevabinõud rakendada. Avaldajal puudub subjektiivne õigus nõuda haldusorganilt järelevaevmenetluse algatamist või konkreetse meetme rakendamist, kui pädevus- ja volitusnorm näevad järelevaevorganile ette kaalutusõiguse nii järelevaevmenetluse algatamiseks kui ka järelevaevmeetme rakendamiseks (RKHKo 13.10. 2010, nr 3-3-1-44-10, p 15).

Olulisemad asjaolud

Riigihanke alustamiseks avaldas hankija 10.09.2014 registris HT. 14.10.2014 avaldas hankija HT muudatuse, mille kohaselt määraks pakkumuste esitamise uueks tähtajaks 12.11.2014 kell 13.00.

HD „Üldandmete“ ja p 10 kohaselt viidi hankemenetlus läbi elektrooniliselt ja pakkumused tuli esitada registri kaudu, kusjuures HT ja HD pakkumuse dokumentidele mingeid mahupiiranguid ei seadnud.

HD p-ide 4.2 – 4.4 kohaselt tuli pakkumuse koosseisus esitada HD lisas 3 sätestatud tehnilisele kirjeldusele vastav näidistöö.

Taotleja hakkas registris 12.11.2014 kell 12.25 pakkumuse dokumentidest viimasena üles laadima näidistööd, mille suuruseks oli 28,1 MB. Näidistöö registrisse sisestamisel kuvati veateade, mille kohaselt üleslaetav dokument ei tohiks soovitatavalt olla suurem kui 20 MB, mistõttu taotlejal polnud võimalik näidistööd registris üles laadida. Kuna näidistöö oli pakkumuse kohustuslik osa, siis selle puudumine välistas pakkumuse esitamise registri kaudu ja seega polnud taotlejal võimalik temast sõltumatutel asjaoludel pakkumust esitada.

Rahandusministeeriumi seisukoht

Tutvunud taotluses esitatud asjaoludega ja põhjendusega ning registri asjakohaste andmetega, leiame, et riigihanke suhtes järelevalvemenetluse algatamine ei ole põhjendatud. Oma seisukohta põhistame alljärgnevalt.

Registris esitatavale pakkumusele seatud mahupiirangud on ära toodud rahandusministeeriumi veebilehe infoportaalis avalikustatud registri kasutusjuhendites <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/kasutusjuhendid> (vt videojuhised ja kasutusjuhendid). Pakkumusele on süsteemisiseselt sätestatud järgnevad mahupiirangud: 20 MB ühe pakkumuse dokumendi kohta ja 100 MB pakkumuse dokumentide kohta kokku.

Kui hankija on hankemenetluse läbiviimiseks valinud registri, siis peab selles menetluses osalemisest huvitatud isik tutvuma registri kasutusjuhenditega ning pakkumuse esitamisel arvestama registri kasutusjuhendis toodud nõuetega. E-riigihangete keskkonna kasutamisel nõustuvad kasutajad automaatselt ja eranditult kõikide kasutustingimustega.

Seega, arvestades mõistliku hoolsuskohustusega, oleks taotleja enne pakkumuse esitamist pidanud olema teadlik pakkumuste dokumentidele kehtestatud 20 MB mahupiirangust ning asjaolust, et hankijal ei ole võimalik registris esitatavatele dokumentidele mahupiiranguid kehtestada.

Registri andmetel alustas taotleja riigihankes pakkumuse koostamisega kell 11.51. Maksumuse vorm täideti ajavahemikus kell 12.07-12.29. Vastavustingimuse nr 4 dokument jõudis registrisse kell 13.00.09. Kuna registris ülesse laadimise ajal saabus pakkumuste esitamise tähtpäev (kell 13.00), siis süsteem ei kuvanud taotlejale enam nuppe „Allkirjasta“ ja „Esita“, mistõttu pakkumust enam esitada ei saanud.

Registris pakkumuse tähtaegse esitamise eest vastutab pakkuja, kes peab arvestama pakkumuse esitamisega seonduvate riskidega (sh arvuti töökindlus, internetiühenduse olemasolu/kiirus, süsteemide töökindlus/võimalikud tõrked) ning tegema omalt poolt kõik nende maandamiseks.

Arvestades pakkujal lasuva hoolsuskohustusega tuleb dokumentide registrisse üles laadimist alustada aegsasti, et võimalike tehniliste tõrgete korral oleks pakkujal võimalik abi saada registri kasutajatoelt. Kui taotleja oleks hakanud pakkumust esitama varem ning näidistöö mahuga seotud probleemi tekkimisel pöördunud koheselt registri kasutajatoe poole, oleks ka 28,1 MB suurusega dokumendi ülesse laadimiseks leitud võimalus (dokumendi osadeks jaotamine või kokku pakkimine). Antud juhul saabus aga pakkumuste esitamise tähtpäev varem, kui pakkuja jõudis ette võtta samme tekkinud probleemi lahendamiseks.

Arvestades eeltoodut, leiame, et tegemist on taotleja hoolsuskohustuse rikkumisega, millega seonduvat riski ja kaasnevaid tagajärgi kannab taotleja.

Kuivõrd hankijal ei ole võimalik registris esitatavatele dokumentidele mahupiiranguid kehtestada, siis ei ole rahandusministeerium tuvastanud hankijapoolset eksimust. Samuti ei ole tuvastatud, et taotleja poolt pakkumuse üles laadimise ajal oleks esinenud vigu registri toimimises. Seega tekkis probleem taotlejapoolse tegevuse tõttu (registri mittenõuetekohane kasutamine).

Kokkuvõtlikult on rahandusministeerium seisukohal, et pakkumuse koosseisus esitatavatele dokumentidele kehtestatud mahupiirang puudutab ainult registri tehnilisi võimalusi ja taotleja hoolsuskohustust pakkumuse esitamisel. Hankijapoolset RHS § 3 p 3 rikkumist ei ole tuvastatud, mistõttu puudub alus ja põhjus järelevamenetluse algatamiseks ning järelevameetmete rakendamiseks.

Eeltoodud kaalutlustest tulenevalt ning lähtudes RHS § 104 lg 1 p-st 1 ei algata rahandusministeerium riigihanke nr 155550 “Reklaamikampaaniate korraldajate leidmine ajavahemikus jaanuar 2015-31.12.2017” suhtes järelevamenetlust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristel Mesilane
osakonnajuhataja asetäitja
riigihangete ja riigiabi osakond

Andres Valdna 611 3710
andres.valdna@fin.ee